

d | a | l e g o

Biuletyn Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach
Organizacji Pożytku Publicznego KRS 0000068764 ISSN 2081-6367
Nr 11 (335) 24 listopada 2019

**Rok 2019 – Rokiem Unii Lubelskiej, Rokiem Marii Szymanowskiej,
Rokiem Stanisława Moniuszki, Rokiem Matematyki,
Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Rokiem Powstań Śląskich,
Rokiem Anny Walentynowicz**

Egzotyczny archipelag Galapagos [s. 23](#)

Wniebowstąpienie na tle miejscowego krajobrazu. Kościół katolicki Chrystusa Zbawiciela, Puerto Villamil, Wyspa Isabela, Galapagos.

**Chrystus – Król, Chrystus – Dobry Pasterz,
Chrystus – Sędzia wszystkich ludzi (Pantokrator)**
[s. 2](#)

Powstania Śląskie [s. 3](#)

Film „Nieplanowane” [s. 13](#)

**Inwazja ideologii gender rozwija
się [s. 15](#)**

Ostatnio zmarli [s. 18](#)

**Można przekazać dar
dla KIK w Katowicach [s. 22](#)**

Chrystus – Król, Chrystus – Dobry Pasterz, Chrystus – Sędzia wszystkich ludzi (Pantokrator)

W listopadzie, na koniec Roku Liturgicznego spójrzmy raz jeszcze na znaną ewangeliczną scenę z Mt 25,31-46. Chrystus przedstawia się nam jako Król, Dobry Pasterz i Sędzia (Pantokrator). Chrystus – chwalebny Syn Człowieczy, przychodzący z pełnią mocy wraz z aniołami na końcu czasów (Mt 24,30n), zasiada na swoim tronie, pełnym chwały (Mt 25,31).

Chrystus zasiada jako Król wobec wszystkich narodów, jakie się przed Nim zgromadzą (Mt 25,32.34). To On jest owym Królem, Bożym Pomazańcem (Mesjaszem, Chrystusem), zasiadającym na tronie po Prawicy Boga Ojca – Boga Jahwe (Dz 2,34-36). Król Dawid pisze o Nim jakże ważne słowa w Ps 110,1: „Wyroczenia Boga Jahwe do mojego Pana: «Siądź po Mojej Prawicy, aż położę wszystkich nieprzyjaciół pod Twoje stopy»”. Dawid nazywa Go „swoim Panem – Kyriosem” (Mt 22,41-45).

Chrystus – Król, jako Dobry Pasterz, oddziela owce od kozłów, aby już nie szkodziły owcom (Mt 25,32). Chrystus – Dobry Pasterz, nie jest jak najemnik, któremu nie zależy na owcach, który widząc nadchodzącego wilka opuszcza owce i ucieka, a wilk je rozprasza i porywa (J 10,12n).

Chrystus – Dobry Pasterz stawia owce po Swej prawej stronie (Mt 25 32n). Jako zaś Sędzia wszystkich ludzi (Pantokrator), ogłasza owcom stojącym po prawej stronie, jakże radosną ostateczną wieść: „Pójdźcie, wy, którzy jesteście szczególnie pobłogosławieni przez Mojego Ojca (Niebieskiego)! Weźcie Królestwo Boże przygotowane dla was od początku świata!” (Mt 25,33n). Z ust Chrystusa – Sędziego (Pantokratora), owce z prawej strony słyszą prawie te same słowa, jakie wygłosił On na Górze Błogosławieństw (Mt 5,3-10). Tam nazywa ludzi należących do Królestwa Bożego szczególnie szczęśliwymi (makarioi), a w ostatnim pouczeniu (Mt 25,34) mówi o nich jako szczególnie pobłogosławionych przez Boga (eulogemenoi). W jednym i drugim przypadku są to ci, którzy znosili trudności dla Królestwa Niebieskiego i byli miłośnikami dla potrzebujących (Mt 5,3-11; 25,35-40). To oni, nazwani sprawiedliwymi, pójdą do życia wiecznego (Mt 25,46).

Chrystus – Sędzia wszystkich ludzi (Pantokrator) ogłasza też wyrok potępienia dla niemiłosiernych. To oni są owymi „kozłami” stojącymi po lewej stronie (Mt 25,33). To do nich mówi

straszne słowa: „Idźcie precz ode Mnie, przeklećci, w ogień wieczny, przygotowany diabłu i jego aniołom!...I pójdą oni na mękę wieczną (Mt 25,41.46), wyrzuceni na zewnątrz – w ciemności, gdzie będzie płacz i zgrzytanie zębów” (Mt 25,30).

Oby Chrystus – Król był dla nas Dobrym Pasterzem i miłosiernym Sędzią!

Ks. Józef Kozyra

Ojciec Święty Franciszek do Polaków

Audycja ogólna – środa 23 X 2019 r.

„Pozdrawiam serdecznie Polaków, a szczególnie organizatorów wystawy, poświęconej kard. Adamowi Kozłowieckiemu, otwartej wczoraj na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim. W latach II wojny światowej kard. Kozłowiecki był więźniem obozów koncentracyjnych w Auschwitzu i Dachau. Później przez 60 lat pełnił posługę misyjną w Zambii. Odważnie głosił Ewangelię, niezłomnie walczył o godność i prawa dla Afrykanów, inicjował budowę kościołów, szkół, szpitali i domów opieki. Niech dzieło tego wybitnego polskiego ewangelizatora otworzy nasze serca na potrzeby braci żyjących w krajach misyjnych. Z serca wam błogosławieństwo.”

Biuletyn Radia Watykańskiego, 23 X 2019

Audycja ogólna – środa 30 X 2019 r.

„Serdecznie pozdrawiam polskich pielgrzymów. Drodzy bracia i siostry, zbliżamy się do uroczystości Wszystkich Świętych i do wspomnienia wszystkich wiernych zmarłych. Jak mówił św. Jan Paweł II, te dni «zachęcają nas, byśmy skierowali wzrok ku niebu, które jest celem naszej ziemskiej pielgrzymki. Tam oczekuje nas radosna wspólnota świętych. Tam spotkamy się z naszymi drogimi zmarłymi», za których teraz zanosimy modlitwę. Przeżywajmy tajemnicę świętych obcowania z nadzieją, która rodzi się ze zmartwychwstania Pana naszego Jezusa Chrystusa. Z serca wam błogosławieństwo.”

Biuletyn Radia Watykańskiego, 30 X 2019

Audycja ogólna – środa 6 XI 2019 r.

„Serdecznie pozdrawiam polskich pielgrzymów. Drodzy bracia i siostry, w najbliższą niedzielę Kościół w Polsce będzie obchodził XI Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym, organizowany przez Papieskie Stowarzyszenie «Pomoc Kościołowi w Potrzebie» i Konferencję Episkopatu Polski. W tym roku pomoc duchowa i materialna w sposób szczególny jest kierowana do chrześcijan w Sudanie Południowym. Wasza modlitwa i konkretne dzieło soli-

darności niech przynosi wytchnienie i wsparcie braciom i siostram, którzy cierpią dla Chrystusa w różnych częściach świata. Z serca wam błogosławię!”

Biuletyn Radia Watykańskiego, 6 XI 2019

Audycja ogólna – środa 13 XI 2019 r.

„Witam pielgrzymów polskich. Drodzy bracia i siostry, małżonkowie, którzy kochają i rodzą życie, są prawdziwą żywą «figurą», zdolną ukazać Boga Stwórcę i Zbawiciela. Ich miłość staje się symbolem intymnej rzeczywistości Boga (por. Adhort. *Amoris laetitia*, 11). Życzę wam, by wasze domy były miejscami, które przenika miłość, gdzie słucha się głosu Boga i ludzi. Niech będą domowym Kościołem, napełnionym duchem wiary, nadziei i otwartości na nowe życie. Z serca błogosławię wam i waszym rodzinom”.

Biuletyn Radia Watykańskiego, 13 XI 2019

Audycja ogólna – środa 27 XI 2019 r.

„Serdecznie pozdrawiam polskich pielgrzymów. Drodzy bracia i siostry, dziękuję wam, że towarzyszyliście mi w modlitwie podczas podróży do Tajlandii i w Japonii. Ta wizyta przebiegała w atmosferze braterstwa budowanego na wartościach ludzkich i duchowych wspólnych dla tych, którzy głęboko żyją swoją wiarą, z szacunkiem dla innych. Dziękujemy Panu za ten czas łaski! Z serca wam błogosławię”.

Biuletyn Radia Watykańskiego, 27 XI 2019

Rok 2019 – Rokiem Powstań Śląskich

W 100. rocznicę wybuchu pierwszego Powstania Śląskiego – rozpoczęło się w nocy z 16 na 17 sierpnia 1919 r.

Kalendarz IPN na rok 2019

Listopad

Grupa powstańców internowanych po I powstaniu śląskim przez władze niemieckie w obozie Neuhammer (Świętoszów). Pośrodku, oznaczony cyfrą 1, Józef Buła, pierwszy szef sztabu Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska. (Fotografia ze zbiorów Muzeum Czynu Powstańczego)

Wielu powstańców dostało się do niemieckiej niewoli. Część członków Polskiej organizacji Wojskowej Górnego Śląska została aresztowana przez Niemców w przededniu powstania. Zostali oni internowani w różnych miejscach odosobnienia. Największym z nich był dawny obóz jeniecki w Neuhammer (Świętoszów).

Znaczek Poczty Polskiej

Powstania Śląskie 1919 1920 1921 Polska 3,30 zł

PERŁA W KORONIE

Nie będzie Prusak truć nam dusz, -
Z rąk mu wytrąć berło.
Tyś, Górny Śląsku, wolny już,
Korony polskiej perło.
Obwarujemy polski próg -
Tak nam dopomóż Bóg!

Rota Górnośląska¹

Jan Nikodem Jaroń (1881-1922)

Tu, na Śląsku dobrze jest mówić przede wszystkim o Polsce. Bo Polska jest w sercach Ślązaków i zajmuje szczególne miejsce. Uodowodnili to Ci, którzy przed stu laty ruszyli do powstań.

Beata Szydło²

¹ Liczne trawestacje Roty, jako rotę śląską powstawały w latach 1919-1921, w okresie powstań i plebiscytu, rozstrzygającego o przyłączeniu Śląska do Polski, tak w części przemysłowej jak i cieszyńskiej.

Sejm RP w ubiegłym roku ustanowił rok **2019 Rokiem Powstań Śląskich**. Sto lat temu wybuchło I powstanie śląskie. W maju z pietyzmem przypominano o zbrojnych zrywach Ślązaków, a w dniu 15 sierpnia w Katowicach, w hołdzie Powstańcom Śląskim, odbyła się z okazji Święta Wojska Polskiego wielka defilada wojskowa.

W 1918 roku sprawa niepodległego bytu Polski właściwie była już przesądzona. Przywódcy państw Ententy deklarowali przekonanie, że komponentem nowego ładu europejskiego powinna być Polska. Szczególnie ważne było noworoczne orędzie prezydenta Stanów Zjednoczonych Woodrowa Wilsona, w którym wskazywał, że powinno być stworzone niepodległe państwo Polskie i z dostępem do morza. W pełni formalne potwierdzenie tych deklaracji nastąpiło w 1919 roku, po powołaniu rządu Ignacego Paderewskiego, 15 stycznia Polska zostaje zaproszona do udziału w konferencji pokojowej.

Rozpoczęły się zmagania o granice Polski. Starania dyplomatyczne były bardzo ważne, ale nie wystarczające. Polacy czynem musieli udowodniać, co należy do Polski. W przypadku przyznania Polsce Gdańska nie było już jednomyślności państw zachodnich. O polskość Wielkopolski trzeba było upomnieć się zbrojnie. Ukraińcy atakowali południowo-wschodnie rubieże Polski. Nawet Czesi wkroczyli na Zaolzie. Najgroźniejsza była wojna polsko-sowiecka (1919-1923), bo grożąca całkowitą likwidacją dopiero co odzyskanej niepodległości.

Pokojoye rozstrzygnięcie polskości Śląska także było problematyczne. Śląsk pod względem etnicznym był zróżnicowany od kilku stuleci, choć żywioł polski był dominujący. Po 1740 r., po zajęciu Śląska przez Prusy, a szczególnie po uformowaniu cesarstwa zjednoczonych Niemiec, rozwijał się proces germanizacji. Jednak na Górnym Śląsku wg atlasu geograficznego niemieckiego geografa i etnografa Richarda Andreego³, wydane w Niemczech w 1923 roku, językiem polskim posługiwało się około 75 % ogółu ludności. Granica polsko-niemiecka w obszarze Górnego Śląska, zaproponowana podczas obrad wersalskich, była bardzo niekorzystna dla Polski i dla

ludności polskiej zamieszkującej te tereny. Podobno sympatie propolskie miało także wiele osób innej narodowości, zamieszkujących od lat na tej ziemi.

Górny Śląsk był jeszcze pod panowaniem niemieckim. Nasilały się działania represyjne wobec ludności polskiej. Co prawda od 11 lutego 1920 r. władzę nad rejonem objętym plebiscytem sprawowała Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa, ale była to władza formalna, a nie realna. Realnie władzę sprawowała administracja i policja niemiecka. W tej sytuacji można i trzeba podziwiać, że pomimo wielowiekowego oddzielenia od Korony tak wielu mieszkańców Górnego Śląska i to tak uparcie dążyło do połączenia się z Polską.

O przyłączeniu znacznej części Górnego Śląska do Polski zadecydowały trzy powstania:

I od 16 sierpnia do 24 sierpnia 1919 r.

II od 19/20 sierpnia do 25 sierpnia 1920 r.

III od 2/3 maja do 5 lipca 1921 r.

Pierwszym i drugim powstaniem dowodził Alfons Zgrzebińsk. Dyktatorem trzeciego był Wojciech Korfański, który „dwa razy Śląsk ratował dla Polski, w plebiscycie (jako komisarz plebiscytowy) i w powstaniu...”.

Trzecie powstanie było najdłuższe i objęło największy teren, bo od Katowic na wschodzie, aż prawie do Krapkowic na zachodzie, i od Pszczyny na południu, aż po Olesno na północy. Była to już regularna wojna. Największe walki toczono w okolicach góry Św. Anny i pod Olzą. Niektóre miejscowości przechodziły z rąk do rąk. Trzeba zaznaczyć, że powstanie to wybuchło pomimo sprzeciwu rządu polskiego kierowanego przez Wincentego Witosa. W lipcu Międzysojusznicza Komisja doprowadziła do zawieszenia walk. Trzecie powstanie zadecydowało o korzystniejszym podziale Górnego Śląska niż pierwotnie postanowiono w wyniku plebiscytu⁴, ustalonego Traktatem wersalskim kończącym I wojnę światową. Na terenie przyznanym Polsce było $\frac{3}{4}$ kopalń i połowa hutnictwa Górnego Śląska.

Wojciech Pillich, Janusz Sobieszczański

Gwoli uzupełnienia

Warte zastanowienia się jest pytanie, dlaczego powrót Śląska i to tylko jego części, musiał od-

² Fragment wystąpienia Beaty Szydło podczas konwencji programowej „Myśląc Polska” w Katowicach w dniu 6 lipca 2019 r.

³ *Richard Andree, Andrees Handatlas, Lipsk 1923.*

⁴ Bożena Malec-Masnyk: *Plebiscyt na Górnym Śląsku*, Instytut Śląski w Opolu Opole 1991.

bywać się w tak dramatycznych warunkach. Po zwycięskim pokoju Kazimierza Jagiellończyka z Krzyżakami (1466) „Śląsk wyciągał ręce do Jagiellonów, a zniemczony Wrocław śpiewał *Te Deum*, urządzał iluminacje i czekał króla polskiego jak zbawienia. Legat papieski ręczył wtedy za posiadanie całego Śląska i Łużyc”. Lud oczekiwał polskiego władcy, co nie miało miejsca w niektórych innych dzielnicach. To na Śląsku w Księżce Henrykowskiej (ok. 1270 r.) zanotowano pierwsze zdanie wypowiedziane po polsku, a we Wrocławiu wydrukowano pierwsze po polsku Ojciec nasz i Zdrowaś Mario. Wybrano jednak inny kierunek ekspansji. Możliwe, że obowiązywały odpowiednie porozumienia pomiędzy europejskimi dworami. W XVIII wieku wojny śląskie pomiędzy Austrią i zwycięskimi Prusami wyniszczyły Śląsk, mający dotąd zupełną lub względną samodzielność polityczną, którego mieszkańcy sympatyzowali z Austrią. Wtedy śpiewano: „pójdziemy na Turka, potem na Brandenburka!”. Oblicza Śląska nie można jednak ujrzyć bez dostrzeżenia jego pobożności. Przykładem tego może być „w roku 1844 uroczyste wyrzeczenie się 600 000 Górnoszlązaków gorzałki i powstające wszędzie bractwa trzeźwości, jako zadośćuczynienie Matce Boskiej Piekarskiej za zbezczeszczenie jej uroczystości (2 lutego), przez wyznaczenie wtedy jarmarku”. Odbyty w 1848 roku w Pradze Zjazd Słowiański poświęcony metodom walki z germanizacją i mądziaryzacją, ustalał zachodnią granicę słowiańszczyzny na Odrze i Nysie Łużyckiej. W niemieckich publikacjach narzekano na „odwrot niemieczyny pod naporem słowiańskim”, wskazując na ważność linii Wiedeń – Opole – Królewiec oraz zastanawiając się czy nie przesunie się ona na linię Wiedeń – Hamburg. Historyk Polski i Śląska Ezechiel Zivier (1868-1925) uważał, że „Śląsk pod względem geograficznym stanowi rodzaj naróżnika”, to znaczy, że się o niego „zawadza i w niego uderza. Każde zderzenie powoduje ruch zewnętrzny lub wewnętrzny”. Składając się na nawarstwienia w dziejach tej starej dzielnicy piastowskiej, które są burzone i mieszane kolejnymi zderzeniami. Był na „skrzyżowaniu czterech światowych wiatrów”. Śląsk przez kilka wieków należał politycznie do Czech, kościelnie do Polski a narodowo był niejednolity. Po I wojnie światowej, na Górnym Śląsku i Śląsku Cieszyńskim, w tym leżącym w środku Europy regionie, odżyły reminiscencje odrębności państwowej – utworzenia oddzielnego państwa dwunarodowego – na

wzór księstw śląskich. Odpowiedziami na taką agitację były: pruska ustawa z 14 października 1919 r. o utworzeniu prowincji Górny Śląsk oraz polska ustawa konstytucyjna z 15 lipca 1920 r., zawierająca Statut Organizacyjny Województwa Śląskiego, przelicytowująca ustawę pruską. W reakcji na „gabinetową”, niekorzystną interpretację wyników plebiscytu przeprowadzonego 20 marca 1921 r., wybuchła gigantyczna fala strajków, a wobec dalszych niekorzystnych dla Polski postanowień, Wojciech Korfanty dał sygnał do wybuchu III powstania śląskiego. Jak wcześniej zaznaczono wbrew zaleceniom polskiego rządu. Brak zrozumienia natury i zaniedbań względem Śląska i Ślązaków ze strony władz Rzeczypospolitej, ma wielowiekową tradycję, a z historii Śląska wynika szereg także aktualnych wniosków.

Przykładem postaw ludności Śląska, jest pamiętka autora po pradziadku Antonim Kolodzieju (1822-1903) – masztalerzu stadniny w Olszowej (k. Strzelec Opolskich), jaką są dwutomowe *Żywoty Świętych* Piotra Skargi, wydane w Wiedniu w 1842 r.

W opracowaniu korzystano z pracy ks. dr. Emila Szramka (bł.; 1887-1942), proboszcza mojej pierwszej parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Katowicach, zamordowanego w niemieckim obozie koncentracyjnym w Dachau: Szramek E.: *Śląsk jako problem socjologiczny. Próba analizy*. Katowice, 1934.

Wojciech Pillich,
Wiadomości KSN nr 7-8/2019, s. 22-24

Informacja z zebrania Zarządu KIK w Katowicach w dniu 6 XI 2019 r.

1. Omówiono przygotowania KIK w Katowicach do XXXIX Ogólnopolskiej Pielgrzymki Klubów Inteligencji Katolickiej w Polsce na Jasną Górę w dniu 16 listopada br.
2. Przedstawiono szczegółowy program tegorocznych XXXVI Dni Kultury Chrześcijańskiej (Katowice, Siemianowice Śląskie), które odbywają się w dniach 11 – 26 listopada pod hasłem „Wstańcie, chodźmy”.
3. Na podstawie opublikowanego szczegółowego programu VIII Kongresu Katolickich Ruchów, Stowarzyszeń i Wspólnot Modlitewnych Archidiecezji Katowickiej, który odbędzie się w sobotę 23 listopada 2019 r., omówiono udział w nim 6-cio osobowej delegacji KIK w Katowicach.

4. Podjęto Uchwałę o przyjęciu 1 osoby w poczet członków KIK w Katowicach.
5. Zapoznano się ze sprawozdaniem Klubu Inteligencji Katolickiej w Chrzanowie z tegorocznego XXXIII Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej Chrzanowie, Trzebini i Libiążu.
6. Przyjęto protokół z posiedzenia Zarządu z 2 października br.
7. W dniu 24 października zmarła wieloletnia przewodnicząca bytomskiej sekcji Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach Pani Maria Strzelczyk, Członek Honorowy Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach, artykuł wspomnieniowy ukaże się w najbliższym numerze biuletynu „Dlatego”.
8. Ustalono cotygodniowe dyżury w siedzibie KIK w Katowicach na najbliższe 4 piątki.

Robert Prorok

24 października 2019 r. odeszła do Pana Maria Strzelczyk

Pani Maria Strzelczyk urodziła się 11.05.1932 r. Do KIK w Katowicach wstąpiła w styczniu 1985 roku (nr deklaracji 1130). 26 października została pochowana w rodzinnym grobie na cmentarzu Mater Dolorosa w Bytomiu przy ulicy Piekarskiej 71. Mszę Świętą odprawił 26 X 2019 r. o godz. 12.00 w kaplicy na tymże cmentarzu ks. Maciej Konenc, jezuita z parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa – macierzystej parafii Marii Strzelczyk.

Przez szereg lat była przewodniczącą sekcji w Bytomiu. Jest członkiem honorowym KIK w Katowicach. Przez wiele lat działała aktywnie w Radzie Parafialnej a od lat 50. XX wieku była członkinią Apostolstwa Modlitwy.

Zakres działania sekcji zależy w dużej mierze od przewodniczącego i kapelana sekcji. Niżej podaję informację o działalności sekcji, jaka ukazała się w „Dlatego” nr 10 (286) z 17 X 2015 r. na str. 30.

Spotkania odbywają się w sali przy kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, ul. Pułaskiego 9 w każdy czwartek o godz. 11.00. W 2014 r. sekcja liczyła 9 członków. W spotkaniach uczestniczy 5 – 6 osób, a średnia wieku uczestników jest powyżej 80 lat. Msza św. z homilią jest sprawowana w każdy pierwszy czwartek miesiąca o godzinie 11.00. Krąg Biblijny prowadzony jest przez ojca Jerzego Hansela SJ w ostatni wtorek miesiąca o godzinie 9.00. Członkowie

sekcji biorą udział w uroczystościach 3 Maja i 11 Listopada – pod tablicą pamiątkową składane są kwiaty. Biorą udział w uroczystościach parafialnych takich jak: odpust parafialny, rekolencje wielkopostne i adwentowe oraz pielgrzymki. W listopadzie członkowie sekcji odwiedzają groby członków sekcji w Bytomiu. W siedzibie sekcji odbywają się coroczne spotkania: opłatek i święcone. Sekcja w Bytomiu prowadzi bibliotekę (120 woluminów).

Pani Maria Strzelczyk (na pierwszym planie w okularach) wraz z członkami sekcji w Bytomiu składają życzenia panu Ludwikowi Wardzichowskiemu z okazji 100-lecia jego urodzin po Mszy św. odprawionej 18 lutego 2017 r. w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bytomiu (zdjęcie Antoni Winiarski).

Od lewej: Antoni Winiarski, Maria Strzelczyk, Janina Dacy, o. Zbigniew Górecki SJ, Ludwik Wardzichowski, Maria Gierlok i Eliza Bezner (zdjęcie 18 II 2017 r. NN).

Pani Maria Strzelczyk prowadziła przy pomocy pani Elizy Bezner kronikę bytomskiej sekcji KIK w Katowicach. Kronika ta warta jest osobnego opracowania.

Stanisław Waluś

XXXIV Tydzień Kultury Chrześcijańskiej w Bielsku-Białej

Klub Inteligencji Katolickiej w Bielsku-Białej zorganizował XXXIV Tydzień Kultury Chrześcijańskiej, który się odbył w dniach 13 – 19 października 2019 r. Patronat nad tym przedsięwzięciem objął ordynariusz bielsko-żywiecki ks. bp Roman Pindel. Tematyka Tygodnia nawiązywała do czterechsetnej rocznicy męczeńskiej śmierci św. Melchiora Grodzieckiego oraz 40 rocznicy pierwszej pielgrzymki św. Jana Pawła II do Polski. Jako koordynator Tygodnia zastanawiałem się nad ustaleniem hasła, które byłoby adekwatne do prezentowanych treści. Sięgnąłem więc do przemówień Jana Pawła II wygłoszonych w Polsce 40 lat temu. Wybrałem przemówienie do młodzieży wygłoszone w Poznaniu na Górze Lecha w dniu 3 czerwca 1979 r. Ze względu na nieprzemijającą aktualność jego treści, przytaczam zasadniczy fragment, który zamieściłem w broszurze programowej Tygodnia:

Czym jest kultura? Kultura jest wyrazem człowieka. Jest potwierdzeniem człowieczeństwa. Człowiek ją tworzy – i człowiek przez nią tworzy siebie. Tworzy siebie wewnętrznym wysiłkiem ducha: myśli, woli, serca. I równocześnie człowiek tworzy kulturę we wspólnocie z innymi. Kultura jest wyrazem międzyludzkiej komunikacji, współmyślenia i współdziałania ludzi. Powstaje ona na służbie wspólnego dobra – i staje się podstawowym dobrem ludzkich wspólnot.

Kultura jest przede wszystkim dobrem wspólnym narodu. Kultura polska jest dobrem, na którym opiera się życie duchowe Polaków. Ona wyodrębnia nas jako naród. Ona stanowi o nas przez cały ciąg dziejów. Stanowi bardziej niż siła materialna. Bardziej nawet niż granice polityczne. Wiadomo, że naród polski przeszedł przez ciężką próbę utraty niepodległości, która trwała z górą sto lat – a mimo to pośród tej próby pozostał sobą. Pozostał duchowo niepodległy, ponieważ miał swoją kulturę. Więcej jeszcze. Moi kochani: wiemy, że w okresie najtragiczniejszym, w okresie rozbiorów, naród polski tę swoją kulturę ogromnie jeszcze ubogacił i pogłębił, bo tylko tworząc kulturę, można ją zachować.

Kultura polska od początku nosi bardzo wyraźne znamiona chrześcijańskie. To nie przypadek, że pierwszym zabytkiem, świadczącym o tej kulturze, jest Bogurodzica. Chrzest, który w cią-

gu całego millenium przyjmowały pokolenia naszych rodaków, nie tylko wprowadzał ich w tajemnicę śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, nie tylko czynił dziećmi Bożymi przez łaskę, ale znajdował stale bogaty rezonans w dziejach myśli, w twórczości artystycznej, w poezji, muzyce, dramacie, plastyce, malarstwie i rzeźbie.

I tak jest do dzisiaj. Inspiracja chrześcijańska nie przestaje być głównym źródłem twórczości polskich artystów. Kultura polska stale płynie szerokim nurtem natchnień mających swoje źródło w Ewangelii. To przyczynia się zarazem do gruntownie humanistycznego charakteru tej kultury – to czyni ją tak głęboko, tak autentycznie ludzką, „...albowiem – jak pisze Mickiewicz w Księgach pielgrzymstwa polskiego – cywilizacja, prawdziwie godna człowieka, musi być chrześcijańska”. W dziejach kultury polskiej odzwierciedla się dusza narodu. Żyją w nich jego dzieje. Jest ona nieustającą szkołą rzetelnego i uczciwego patriotyzmu. Właśnie dlatego też umie stawiać wymagania, umie podtrzymywać ideały, bez których trudno człowiekowi uwierzyć w swoją godność i siebie samego wychować.

Moi Drodzy, Te słowa mówi do was człowiek, który swoją duchową formację zawdzięcza od początku polskiej kulturze, polskiej literaturze, polskiej muzyce, plastyce, teatrowi – polskiej historii, polskim tradycjom chrześcijańskim, polskim szkołom, polskim uniwersytetom. Mówiąc do was, młodych, w ten sposób, pragnę przede wszystkim spłacić dług, jaki zaciągnąłem wobec tego wspaniałego dziedzictwa ducha, jakie zaczęło się od Bogurodzicy. Równocześnie zaś pragnę dziś stanąć przed wami z tym dziedzictwem, jako wspólnym dobrem wszystkich Polaków, a zarazem z wybitną częścią europejskiej i ogólnoludzkiej kultury. I proszę was: Pozostańcie wierni temu dziedzictwu! Uczynicie je podstawą swojego wychowania! Uczynicie je przedmiotem szlachetnej dumy! Przechowajcie to dziedzictwo! Pomnóżcie to dziedzictwo! Przekażcie je następnym pokoleniom!

Ordynariusz bielsko-żywiecki ks. bp Roman Pindel, który objął patronat nad XXXIV Tygodniem Kultury Chrześcijańskiej w Bielsku-Białej, na motto Tygodnia wybrał z tego przemówienia zdanie ***Kultura polska od początku nosi bardzo wyraźne znamiona chrześcijańskie.***

W związku z tym, że w diecezji bielsko-żywieckiej rok 2019 ogłoszony został Rokiem Świętego Melchiora Grodzieckiego w czterystu-

lecie jego męczeńskiej śmierci, tematyka Tygodnia rozszerzona została o przybliżenie życia i śmierci tego świętego związanego z terenem Śląska Cieszyńskiego. Św. Melchior Grodziecki urodził się bowiem w Cieszynie około 1582 r. W 1603 r. wstąpił do nowicjatu jezuitów w Brnie. Po złożeniu pierwszych ślubów zakonnych pracował w Brnie i Kłodzku, a następnie studiował teologię w Pradze. W 1614 r. przyjął święcenia kapłańskie. Prowadził bursę dla ubogich studentów w Pradze oraz duszpasterzował w pobliskiej wiosce Kopanina. Po wybuchu wojny trzydziestoletniej, został skierowany do Koszyc, gdzie wraz z ks. Stefanem Pongraczem pełnił funkcję kapłana wojskowego. We wrześniu 1619 r. miasto zostało zajęte przez sprzyjające kalwinom wojska węgierskie, pod dowództwem Jerzego Rakoczego. Z inicjatywy kalwińskich rajców i pastora, duchowni zostali aresztowani i wraz z trzecim koszyckim duszpasterzem, ks. Markiem Kriżem poddani torturom. Namawiano ich do wyrzeczenia się katolicyzmu. Po wielu bezskutecznych próbach, 7 września 1619 r. duchowni zostali bestialsko torturowani i zamordowani, a ich ciała wrzucono do kloaki. Ostatecznie złożono je w klasztorze sióstr urszulanek w Trnawie. Trzej męczennicy koszyccy zostali beatyfikowani w 1905 r., zaś w 1995 kanonizowani.

Inauguracja Tygodnia odbyła się w katedrze Św. Mikołaja w dniu 13 października. Mszy św. przewodniczył i homilię wygłosił ks. bp Piotr Greger. Uroczystość inauguracyjną Tygodnia uświetnił chór katedralny pod dyr. Tadeusza Czerniawskiego.

Inauguracja w Katedrze św. Mikołaja – Chór Katedralny – 13 X (zdj. MS).

Św. Melchiorowi **Grodzieckiemu** poświęcony był poniższy cykl wykładów wygłaszanych w Książnicy Beskidzkiej:

– prof. dr hab. Aleksandra Skrzypietz (Instytut Historii UŚ) wygłosiła wykład ***Sytuacja polityczna w Europie Środkowej w dobie życia św. Melchiora Grodzieckiego*** (14 X);

– prof. dr hab. Idzi Panic (Instytut Historii UŚ) ***Sytuacja religijna w Europie Środkowej w dobie życia św. Melchiora Grodzieckiego*** (16 X);

– dr hab. Wacław Gojniczek (Instytut Historii UŚ): ***Św. Melchior Grodziecki – źródłowe śledztwo w sprawie jego cieszyńskiego pochodzenia*** (16 X);

– mgr Wojciech Grajewski: ***Między Cieszynem a Koszycami; Melchiora Grodzieckiego droga do męczeństwa*** (17 X).

Wykładom powyższym towarzyszyła wystawa: ***Święci Męczennicy Koszyccy i ich życie wpisane w dzieje Polski i Czech.***

Koncert „Jak okiem sięgnąć” w kościele Trójcy Przenajświętszej – 14 X (zdj. PW).

Prof. dr hab. Aleksandra Skrzypietz (Instytut Historii UŚ) – 14 X (zdj. MS).

Tematyka chrześcijańskich korzeni kultury polskiej była przedmiotem następujących wykładów w Kurii Biskupiej:

– dr hab. Jolanta Szarlej (Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej):

Kultura polska w kręgu tradycji chrześcijańskiej na przestrzeni wieków (15 X);

– Ks. dr Szymon Tracz (diecezjalny konserwator zabytków i sztuki sakralnej diecezji bielsko-żywieckiej): ***Widzieć i wierzyć. Sztuka sakralna Beskidzkiej Ziemi od średniowiecza do czasów współczesnych*** (15 X). Wykładowi towarzyszył pokaz oryginalnej kapy tureckiej z XVII w.

Dr hab. Jolanta Szarlej (Akademia Techniczno-Humanistyczna) – 15 X (zdj. PW).

05 Koncert Józefa Skrzeka w Katedrze św. Mikołaja – 16 X (zdj. MS).

Prof. dr hab. Idzi Panic (Instytut Historii UŚ) – 16 X (zdj. PW).

W ewangelickim Ośrodku Wydawniczym „Augustana” ks. Karol Macura (Kościół Ewangelicko-Augsburski) wygłosił wykład: ***Perły sztuki chrześcijańskiej na polskiej duszy*** (17 X).

Chóry Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Skoczowie w kościele NMP Królowej Polski – 17 X (zdj. PW).

Koncert Zespołu Wokalnego Bi-Bi Singers w kościele Św. Józefa (Złote Łany) – 18 X (zdj. MS).

Spektakl Biblio moja ziemio polska w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa – 18 X (PW).

Koncert Chóru Bogorya z Grodziska Mazowieckiego w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa – 19 X (zdj. MS).

Koncert Chóru Mieszanego Echo przy MDK Włókniarzy w Bielsku-Białej w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa – 19 X (zdj. MS).

Koncert laureatów Konkursu Recytatorskiego „Chrześcijańskie korzenie literatury polskiej” w Miejskim Domu Kultury – 19 X (zdj. PW).

Zakończenie XXXIV TKCh – ks. Zbigniew Powada – kapelan KIK w Bielsku-Białej – 19 X (zdj. MS).

W programie XXXIV Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej nie zabrakło znakomitych koncertów i spektakli słowno-muzycznych ilustrujących chrześcijańskie

korzenie kultury polskiej.

Odbyły się koncerty słowno-muzyczne ilustrujące muzykę i literaturę polską inspirowaną Biblią i wartościami chrześcijańskimi:

– koncert *Jak okiem sięgnąć, panuje tu chwila...* w kościele Trójcy Przenajświętszej w wykonaniu zespołu Bielskiego Towarzystwa Muzycznego (14 X);

– koncert *Biblio moja ziemio polska* – w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w wykonaniu aktorów i muzyków Teatru Polskiego (18 X);

– koncert pieśni religijnej w kościele Opatrzności Bożej w wykonaniu Zespołu Duszpasterstwa Salwatoriańskiego *Bagno* (18 X);

– koncert *Podróż muzyczna przez wieki: od Jana Kochanowskiego do Krzysztofa Baczyńskiego* w wykonaniu Zespołu Wokalnego *Bi-Bi Singers* w kościele św. Józefa (18 X).

W dniu 16 października, w 41 rocznicę wyboru kard. Karola Wojtyły na papieża, prawdziwą uctwą duchową dla licznie zgromadzonych słuchaczy był koncert autorski Józefa Skrzeka w katedrze Św. Mikołaja *O Panie przebacz mej myśli* - na organy, syntezator Moog i śpiew. Ar-

tysta wykorzystał teksty własne oraz Karola Wojtyły, Romana Brandstaettera, C. K. Norwida, Juliana Madeja oraz Aliny Skrzek. Wszystkie zaprezentowane kompozycje są autorstwa Józefa Skrzeka.

W programie Tygodnia nie zabrakło koncertów chóralnych. Ekumeniczny charakter Tygodnia został podkreślony przez **Koncert pieśni religijnej** w kościele NMP Królowej Polski w wykonaniu chórów parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Skoczowie pod dyrekcją Gabrieli Targosz i Bolesława Nogi (17 X).

Wzorem poprzednich lat KIK w Bielsku-Białej w ramach Tygodnia zorganizował konkurs recytatorski pod hasłem **Chrześcijańskie korzenie literatury polskiej**. Konkurs odbywał się w kilku kategoriach wiekowych: dla dzieci szkół podstawowych, dla młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz dla dorosłych. Koncert laureatów wraz z rozdaniem dyplomów i nagród odbył się 19 października w Miejskim Domu Kultury Włókniarzy.

Zakończenie XXXIV Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w dniu 19 października w kościele Najświętszego Pana Jezusa poprzedzone zostało pięknym koncertem chóru mieszanego „Echo” z Bielska Białej pod dyr. Teresy Adamus oraz Grodziskiego Chóru „Bogorya” z Grodziska Mazowieckiego pod dyr. Marcina Łukasza Mazura.

Uroczystej Mszy św. kończącej Tydzień przewodniczył kapelan KIK w Bielsku-Białej ks. prałat Zbigniew Powada, który wygłosił okolicznościową homilię podkreślając znaczenie kultury chrześcijańskiej w życiu Kościoła.

Ze strony organizatorów słowa podziękowania należą się licznym instytucjom i firmom, które wsparły organizacyjnie i materialnie to przedsięwzięcie.

Tekst Piotr Witkowski

Zdjęcia Marian Szpak, Piotr Witkowski

XXXVIII Tydzień Kultury Chrześcijańskiej w Bydgoszczy

XXXVIII Tydzień Kultury Chrześcijańskiej w Bydgoszczy obchodzony w 2019 roku jako swoje motto wiodące przyjął słowa św. Jana Pawła II „Wolność stale trzeba zdobywać, nie można jej tylko posiadać. Przychodzi jako dar, utrzymuje się poprzez zmaganie”, zawarte w po-

emacie „Myśląc Ojczyzna”. Trwał od 28 października do 17 listopada.

Głównym organizatorem Tygodni od 37 lat jest Archikonfraternia Literacka Dom w Bydgoszczy, a szczególnie Senior Aleksander Grzybek. Klub Inteligencji Katolickiej w Bydgoszczy jedynie służy pomocą i zawsze w swojej siedzibie organizuje jedno spotkanie. Tym razem w ramach Tygodnia w auli Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Bydgoskiej gościł dr Michał Białkowski, prezes KIK w Toruniu, z wykładem „Działalność Episkopatu Polski podczas Vaticanum II w świetle protokołów konferencji polskich ojców soborowych”. W sali KIK gościliśmy rektora Wyższej Szkoły Gospodarki prof. Marka Chamot, który wygłosił prelekcję „Prymas Tysiąclecia Stefan Kardynał Wyszyński i św. Jan Paweł II – przewodnicy Polaków w czasach totalitarnych”.

Podobnie jak w ubiegłych latach odbywały spotkania w parafiach, z młodzieżą w szkołach, w zakładach karnych, w domach pomocy społecznej.

Dr Michał Białkowski – 8 XI.

Dwudniowe seminarium „Rzeczpospolita Niepodległa – odzyskiwanie, scalanie, budowanie” ukazało heroizm pierwszego pokolenia Polaków odrodzonej Polski. Pierwszy dzień seminarium odbył się w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej

w Bydgoszczy. Następnego dnia gościł nas Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, gdzie zwieńczeniem seminarium były wykłady „Rodzina – przyszłością i nadzieją świata” ks. abpa prof. Henryka Muszyńskiego oraz wykład prof. Grzegorza Kucharczyka (PAN) „Dojrzewanie do niepodległości – uwarunkowania społeczne i kulturalne”. Obejrzelśmy też film Andrzeja Machnowskiego „Prymas dialogu” o prymasie Henryku Muszyńskim. Reżyser opowiedział bardzo ciekawą historię powstania tego filmu.

Dwusetna rocznica urodzin Stanisława Moniuszki, organisty, kompozytora i wielkiego patrioty, została uczczona koncertami i prelekcjami w Bydgoszczy i w Lubostroniu. Jego dzieła muzyczne podtrzymywały ducha narodu polskiego. XXXVIII TKCh rozpoczął się koncertami utworów Stanisława Moniuszki już 28 października

w Filharmonii Pomorskiej i 29 października w Domu Polskim.

Pałac w Lubostroniu – 11 XI.

Prof. Marek Chamot – 12 XI.

Seminarium w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego – 13 XI.

Red. Jan Pospieszalski – Zespół Szkół Mechanicznych.

Koncert w Domu Polskim – 17 XI

W Tygodniu tym, w przededniu 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II (18 maja 1920 r.) uczczono największego z Polaków spotkaniami, ukazującymi Jego nauczanie i wielkość.

Pośród wielu innych pozycji programu Tygodnia, bardzo interesujące były spotkania młodzieży z ks. prof. Tadeuszem Guzem (nauczycielem akademickim Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego), ks. prof. Pawłem Bortkiewiczem (członkiem Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej, profesorem teologii, publicystą) oraz z redaktorem Janem Pospieszalskim (prowadzącym cykliczny, publicystyczny program telewizyjny „Warto rozmawiać” w TVPInfo).

Tekst Teresa Bermańska, prezes KIK w Bydgoszczy

Zdjęcia Tadeusz Furgał, wiceprezes KIK w Bydgoszczy

Ś T P

10 kwietnia 2010 – Smoleńsk

GOLGOTA POLSKA przy kościele wojskowym św. Barbary w Gliwicach – 11 IV 2016 (fot. SW)

Oto nasz wrak

Rosjanie deklarują pełną otwartość we współpracy z polskimi prokuratorami, ale nie mamy wątpliwości, że to puste słowa. Wydłuża się lista spraw, które załatwione nie są, małe natomiast nadzieje, że kiedykolwiek będą. Na czele ze zwrotem wraku. Podczas wizyt śledczych w Smoleńsku nie wolno im dotknąć żadnego elementu samolotu, nie wolno użyć własnego sprzętu do skanowania, nie ma zgody na udział w oględzinach zagranicznych biegłych. (...)

Przed rokiem Rada Europy przyjęła rezolucję wzywającą Rosję do oddania polskiej własności. „Ciągła odmowa zwrotu wraku i innych dowodów ze strony władz Rosji stanowi nadużycie prawa, wzmogła też po stronie polskiej spekulacje, że Rosja ma coś do ukrycia” – czytamy w dokumencie. (...)

Kogo obciąża to, że wrak TU-154M znajduje się, gdzie się znajduje, i jest w stanie, w jakim jest? Przecież ani obecne władze, ani Prokuratura Krajowa prowadząca śledztwo od 2016 r., nie są temu winne, lecz polski rząd, który ani w kwietniu 2010 r., ani w kolejnych miesiącach nie domagał się zwrotu szczątków samolotu. Wtedy obowiązywała narracja, że trwa wspólne śledztwo (de facto nigdy takowe nie zaistniało) i gabinet Donalda Tuska – z ministrem obrony Bogdanem Klichem, spraw zagranicznych Radosławem Sikorskim, zdrowia Ewą Kopacz – oraz prezydent Bronisław Komorowski za wszelką cenę nie chcieli drażnić Rosjan i kierować wobec nich jakichkolwiek żądań. Nawet gdy komitet MAK zakończył swoją pracę i opublikował kłamliwy raport, rząd nie zwrócił się o zwrot wraku, mimo że miał w ręku narzędzie dające mu taką możliwość – załącznik 13 do Konwencji chicagowskiej narzucony przez stronę rosyjską jako podstawa prawna badania. (...)

Prokuratura Krajowa od 2016 r. naprawiła już wiele błędów popełnionych przez rząd i wojskowych śledczych w latach 2010-2015. (...) Prace kończą też Anglicy, którzy – jak informowaliśmy w tygodniku „Sieci” w marcu – na wielu próbkach znaleźli ślady materiałów wybuchowych. (...)

*Marek Pyza, Marcin Wikło,
Sieci, nr 45 (363), 12-17 XI 2019, s. 20-35*

Wybrał Stanisław Waluś

Jezus naszym Królem

Droga do panowania Jezusa Króla w Polsce prowadzi przez nasze serca, rodziny i parafie. Wczoraj odnowiliśmy Jubileuszowy Akt Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana. W sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach odbyły się dwudniowe uroczystości trzeciej rocznicy złożenia tego Aktu. Akt został uroczystie odnowiony podczas wczorajszej Eucharystii, której w bazylice Miłosierdzia Bożego przewodniczył ks. abp Józef Michalik z Przemyśla. W homilii tłumaczył, że Królestwo Boże na ziemi buduje ten, kto żyje prawdą, sprawiedliwością i miłością, kto słucha głosu Chrystusa Króla, kto wie, że wiara bez czynków jest martwa. Ksiądz arcybiskup podkreślił, że prawdziwie wierzący chrześcijanin to ten, który przestrzega wierności małżeńskiej, zachowuje przedmałżeńską czystość, z miłością przyjmuje każde kolejne dziecko, codziennie się modli, uczestniczy w niedzielnej Mszy św.

– Ta głęboka duchowa kultura chrześcijańska jest oparta na mocnych, trwałych fundamentach i nie pozwala sobą manipulować, jest nie do pogodzenia z żadną ideologią ani nazizmem, ani komunizmem, ani libertynizmem – mówił ks. abp Michalik.

Wskazywał, że nie możemy stać bezczynnie. Każdy z nas przez miłość może pomagać budować Królestwo Boże. Aby Chrystus mógł prawdziwie królować w naszym Narodzie, musi najpierw zakrólować w nas samych, w naszych codziennych decyzjach. (...)

Małgorzata Bochenek, Nasz Dziennik, nr 273 (6629), 25 XI 2019, s. 10

Nie zabijaj.

Obrona życia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci

Dziesięciu sprawiedliwych na szczycie w Nairobi

Dziesięć państw, w tym Polska, wyraziło oficjalny sprzeciw wobec skrajnie lewackich celów szczytu ONZ w Nairobi, który odbył się w dniach 12-14 listopada br. Dzięki organizacjom stającym w obronie cywilizacji życia, m.in. polskiego Ordo Iuris, organizatorzy szczytu **nie mogą mówić o jedności** co do politycznych i ideologicznych celów wydarzenia.

Na szczycie faworyzowano lewackie i pro-aborcyjne organizacje, m.in. niesławną Planned Parenthood, jednocześnie wykluczając z niego obrońców życia. (...)

Aby wziąć udział w szczycie w Nairobi, trzeba było otrzymać od organizatorów akceptację rejestracji swojej organizacji. Teoretycznie udział w szczycie był otwarty dla każdego, w praktyce jednak do uczestnictwa w szczycie zostały dopuszczone jedynie dwie organizacje pro-life (polskie Ordo Iuris oraz międzynarodowy World Youth Alliance) oraz... kilkaset organizacji o skrajnie przeciwnym profilu ideowym. (...)

Wobec faktu, że tylko dwie organizacje pro-life zostały dopuszczone do wzięcia udziału w szczycie, Katolicki Uniwersytet w Nairobi, organizacja Family Watch International oraz delegaci krajowi niektórych państw, takich jak Polska, USA czy Brazylia, zorganizowali w Nairobi konferencję równoległą, która stanowiła głos sprzeciwu wobec radykalnych planów organizatorów szczytu. (...)

Agnieszka Żurek, Tygodnik Solidarność, nr 47 (1612), 22 XI 2019, s. 20-21

Film „Nieplanowane”

12 listopada 2019 r. byłem z żoną i córką na filmie „Nieplanowane”. Wcześniej doszły do mnie informacje o tym, że niektóre środowiska są przeciw oglądaniu tego filmu. Więc tym bardziej się ucieszyłem, gdy córka zaproponowała pójście do kina. W czytanych przeze mnie gazetach było wiele interesujących artykułów. Podaję tytuły (niekiedy z podtytułami), zacytuję początek wywiadu z ks. bp. Ignacym Decem, ordynariuszem świdnickim, przewodniczącym Rady ds. Apostolstwa Świeckich KEP, początek wywiadu Agnieszki Bugały z Abby Johnson i z artykułu Cezarego Krysztopy przytoczę trzy zdania (pierwsze i dwa ostatnie). Materiał jest ułożony alfabetycznie według tytułów gazet:

Przybyliśmy do kraju Jana Pawła II.

„Nieplanowane” w Polsce. Specjalnie dla „Gazety Polskiej” mówią twórcy filmu

Rozmawia Sylwia Kołodyńska, Gazeta Polska, nr 46 (1370), 13 XI 2019, s. 74-75

Nazistowski biznes aborcyjny w kinie

Michał Rachoń, Gazeta Polska, nr 46 (1370), 13 XI 2019, s. 105

Po obejrzeniu „Nieplanowanych” kobiety rezygnują z aborcji

Z Carym Solomonem i Chuckiem Konzelmanem, reżyserami i scenarzystami filmu „Nieplanowane”, rozmawia Sylwia Kołodyńska, *Gazeta Polska Codziennie*, nr 264 (2481), 13 XI 2019, s. 13

Nędzne usługi Planned Parenthood

O organizacji dostającej pół miliarda dolarów rocznie, inspiracji dla pracowników przychodni aborcyjnych i skutkach filmu „Nieplanowane” mówi **Abby Johnson**.

Jakub Jałowiczor, Gość Niedzielny, nr 46, rok XCVI, 17 XI 2019, s. 22-23

Prawda o aborcji przemawia

Jacek Sądej, Nasz Dziennik, nr 258 (6614), 6 XI 2019, s. 3

Film budzi sumienia

Z prof. Bogdanem Chazanem ginekologiem-położnikiem rozmawia Jacek Sądej, *Nasz Dziennik*, nr 261 (6617), 9-11 XI 2019, s. 4

Pokazuje prawdę o aborcji

Rozmowa z ks. bp. Ignacym Decem, ordynariuszem świdnickim, przewodniczącym Rady ds. Apostolstwa Świeckich KEP.

– Episkopat Polski w czasie swych jasnogórskich rekolekcji obejrzał film „Nieplanowane”. Jak Ksiądz Biskup go odebrał?

– Film zrobił na mnie – i sądzę, że na wszystkich biskupach – bardzo duże wrażenie. Pokazuje on cały dramat aborcji, która jest zabiciem niewinnego człowieka – dziecka od poczęcia rozwijającego się w łonie matki. (...)

Sławomir Jagodziński, Nasz Dziennik, nr 271 (6627), 22 XI 2019, s. 10

Szatan posługuje się kłamstwem

Agnieszka Bugała: – Kim jest dziś Abby Johnson?

Abby Johnson: – Jestem żoną, matka ośmiorga dzieci. Na co dzień działam też na rzecz życia. (...)

Z Abby Johnson rozmawiała Agnieszka Bugała, Niedziela, nr 43, 27 X 2019, s. 20-22

Przemawia Abby

Magdalena Wojtak, Niedziela, nr 43, 27 X 2019, s. 23

(Nie)planowana przemawia

Film „Nieplanowane” jest atakowany, bo prawda przemienia Polaków. Jego premiera uruchomiła lawinę społeczną, której nie da się powstrzymać. (...)

Artur Stelmasiak, Niedziela, nr 46, 17 XI 2019, s. 32

Sumienie wobec zabijania najbardziej bezbronnych

Ks. Ireneusz Skubiś, Niedziela, nr 46, 17 XI 2019, s. 37

W obronie życia

„Nieplanowane” to film, który pokazuje koszmar aborcji, będącej wielkim biznesem krzywdzącym kobiety. Nic zatem dziwnego, że tak mocno utrudniano filmowi wejście na rynek

Łukasz Adamski, Sieci, nr 43 (361), 28.10-3.11.2019, s. 74-75

Wierzyłam, że aborcja to mniejsze zło

Dorota Łosiewicz rozmawia z Abby Johnson, bohaterką książki i filmu „Nieplanowane” Sieci, nr 43 (361), 28.10-3.11.2019, s. 76-78

Abby zmienia świat

Oczywiście miło posłuchać wycia tych wszystkich Wyborczych, Natematów i innych aborcyjnych dream teamów. (...)

Nie chcę używać zbyt wielkich słów, staram się zachować chłód, ale historia Abby Johnson, pracownicy Planned Parenthood (potężnej i zamężnej organizacji założonej przez zwolenniczkę eugeniki i rasizmu Margaret Sanger, która po upadku III Rzeszy retorykę złagodziła, ale praktyk depopulacyjnych przecież nie zaprzestała), która zobaczyła na ekranie USG dziecko broniące się przed aborcją. W wyniku czego przeszła wewnętrzna przemianę, została katoliczką i działaczką pro-life, wydaje mi się, że ma szansę zmienić świat.

Cezary Krysztopa, Tygodnik Solidarność, nr 46 (1611), 15 XI 2019, s. 65

Stanisław Waluś

In vitro

Samorządowa epidemia in vitro

Bezczynność rządzących umożliwia coraz większą skalę nieludzkiego procederu.

Prawda o In vitro jest bardziej porażająca niż matrix i inne literackie czy filmowe obrazy przyszłości. (...)

Samorządowcy, tworząc programy in vitro, odpowiadają za śmierć istot ludzkich i poniżanie małżeństwa. (...) Samorządowe programy in vitro to już istna epidemia. W 2012 r. na finansowanie tego procederu zgodziły się władze Częstochowy. W 2016 r. przyłączyły się Łódź i Sosnowiec; w 2017 – Warszawa, Poznań, Gdańsk, Szczecinek i Ostrów Wielkopolski (...).

Ekspansja przemysłu in vitro spotyka się z oporem przedstawicieli administracji. Wojewoda kujawsko-pomorski kwestionował uchwały w Grudziądzu i Bydgoszczy. W 2013 r. opór stawiał prezydent Szczecina. Na wysokości za-

dania stały rady miast: Krakowa, Rzeszowa, Katowic, Torunia, Opola, Wrocławia i Płocka, odrzucając stosowne uchwały. (...)

Niestety, rząd Zjednoczonej Prawicy nie zdelegalizował procedury in vitro. (...)

*Radosław Brzózka, Nasz Dziennik,
nr 163 (6519), 16 VII 2019, s. 16*

Stop dla gender – tak dla planu Boga

INWAZJA IDEOLOGII GENDER ROZWIJA SIĘ

Dla Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” inwazja genderyzmu nie jest nowym tematem, tyle że okoliczności skłaniają do ponownego zajęcia stanowiska. Na aktywność środowiska gender i wynikające z niej niebezpieczeństwa, Krajowa Sekcja Nauki zwróciła uwagę informując o uczestniczeniu w wojnie cywilizacji⁵. Już w roku 2013, rok po opublikowaniu polskiego tłumaczenia „standardów deprawacji”. W przywołanym numerze „Wiadomości KSN” przytoczono także szereg stanowisk uczelnianych Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność” protestujących przeciwko rozpowszechnianiu ideologii gender. Chociaż przeciwko wdrażaniu jej celów w Polsce, KSN wypowiadała się już w roku 2006 w liście Janusza Sobieszczańskiego – Przewodniczącego KSN do Freda van Leeven – Sekretarza Generalnego EI⁶. W roku 2014 Walne Zebranie Delegatów KSN przyjęło m.in. stanowiska przeciwko propagowaniu ideologii gender oraz programowi „równościowe przedszkole”^{7,8}.

⁵ Pillich W.: Krajowa Sekcja Nauki na wojnie cywilizacji. Wiadomości KSN, nr 11-12/2013. https://www.solidarnosc.org.pl/ksn/bulletin/nr11_12-28212_213-29.pdf

⁶ List KSN NSZZ „Solidarność” L.p. 81/2006 z 8 lipca 2006 r., cytata: „Uważamy, że nie jest prawdą, że można postawić znak równości pomiędzy statusem związku ludzi tej samej płci i związku małżeńskiego pomiędzy kobietą i mężczyzną. ... Powszechny jest też pogląd, że niekorzystna byłaby adopcja dzieci przez pary homoseksualne.” Wiadomości KSN, nr 11-12/2013.

⁷ Stanowisko Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie propagowania ideologii gender. Warszawa - Sękocin, 23-24.05.2014 r. Wiado-

W sprawie szerzenia ideologii gender, szczególnie w sferze edukacji, wypowiedziała się także Rada Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”⁹. Podobnie postąpił Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” na swoim krajowym Kongresie^{10,11} w 2014 roku. Stanowiska te były jednoznacznymi deklaracjami sprzeciwu, lecz spotykano się także z bagatelizowaniem zjawiska i niewiele się działo w „Solidarności” w tej sprawie. Druga strona natomiast szczerze wspomagana finansowo, nie próżnowała.

Ocena ideologii gender przedstawiona w „Wiadomościach KSN” w roku 2013, do dzisiaj jest w pełni aktualna, warta przypomnienia sobie. Zmiana polega na zastąpieniu cichego działania, wojny pozycyjnej pomiędzy cywilizacjami, frontalnym atakiem ze strony ideologii gender na nasz kraj, której zewnętrznym wyrazem jest między innymi promocja środowisk lesbijek, gejów, biseksualistów, transseksualistów... (LGBT). W międzyczasie zgodnie z ideologią Antonio Gramsci’ego w swoim „marszu przez instytucje”, homolobby zajęło wiele strategicznych pozycji. Obecnie widocznie uznało, że już może otwarcie atakować. Drastyczniejsze przykłady wykreowane w Warszawie i Gdańsku, mają kontynuację w innych miastach i są coraz bardziej prowokujące. Upublicznienie takich wydarzeń pozwala jednak szerszej grupie obywateli poznać istotę i cel tych działań, którym jest niszczenie tożsamości człowieka i wspólnoty

mości KSN nr 11-12A//2014.

⁸ Stanowisko Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącego programu „równościowe przedszkole. Warszawa – Sękocin, 23-24.05.2014 r. Wiadomości KSN nr 11-12A//2014.

⁹ Stanowisko Rady Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w sprawie ideologii gender. Zakopane, 10.01.2014 r.

¹⁰ Stanowisko Kongresu Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty w sprawie propagowania ideologii gender, Kielce, 6.06.2014 r.

¹¹ Stanowisko Kongresu Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty w sprawie wystąpienia RPO dot. programu „równościowe przedszkole”, Kielce, 6.06.2014 r.

jaką jest rodzina, i że to praktyka ma decydować o prawie, co niestety jeszcze przez wielu jest lekceważone. Najgroźniejsze jednakże jest przenikanie ideologii gender do społeczności bez rozgłosu, pod hasłami równości i wolności, osvajanie z nią, realizowane przez edukatorów seksualnych, którymi również mogą być nauczyciele i wychowawcy.

Jeden kierunek ataku skierowany jest na dzieci i młodzież. Praktyczne podstawy wdrażania edukacji seksualnej, polegającej na demoralizacji, podają *Standardy edukacji seksualnej w Europie. Podstawowe zalecenia dla decydentów oraz specjalistów zajmujących się edukacją i zdrowiem*¹². Jest to poradnik deprawacji dzieci w wieku od 0 do 15 i więcej lat. Szkodliwość tych programów dla dzieci jest stwierdzona^{13,14}.

Drugi kierunek ataku wymierzony jest przez zideologizowane lub uległe atakom środowiska LGBT kierownictwa firm w ich pracowników. Ujawnione wspieranie „parad równości” przez niektóre większe przedsiębiorstwa, w których „mile widziane” jest uczestniczenie w paradach LGBT, prowadzi do naruszania praw pracowniczych. Przykłady firm IKEA i VOLVO są powszechnie znane. Potrzebę reakcji na przypadki propagandy LGBT w zakładach pracy oraz im

przeciwdziałania, wyraził Piotr Duda – Przewodniczący NSZZ „Solidarność”, stwierdzając powstanie nowego obszaru działania dla Związku.

Stanowiska już mamy, czas na konkretne działania. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” – póki nie ma innych zaleceń ze strony Komisji Krajowej – powinna włączyć się w przeciwdziałanie propagandzie ideologii gender i ograniczenie jej oddziaływania, w sposób właściwy dla Sekcji. Pierwszym krokiem może być ocena sytuacji w sferze edukacji i uwrażliwienie członków Związku – jako rodziców – na sposoby i skutki wdrażania ideologii gender. Kolejnym działaniem byłoby zaproponowanie skutecznych metod przeciwdziałania jej, łącznie z odpowiednimi regulacjami prawnymi. Przytoczone w poprzednim numerze „Wiadomości KSN” działania zapoczątkowane w Regionalnej Sekcji Nauki Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”¹⁵, Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, może podjąć i rozwinąć. Obrona dzieci i młodzieży jako członków rodzin jest naszą szczególną statutową powinnością i wymaga autentycznego zaangażowania członków Związku. KSN mogłaby poprzeć obywatelski projekt zmiany przepisów w celu „zapewnienia prawnej ochrony dzieci i młodzieży przed deprawacją seksualną i demoralizacją”¹⁶ Niezależnie, potrzebna jest powszechna mobilizacja rodziców do przeciwdziałania opanowaniu sfery edukacji przez ideologów gender, których podstawowym celem jest wychowanie nowego pokolenia¹⁷.

Dostrzegamy dzisiaj jak Erich Fromm (1900-1980) trafnie zarzucał społeczeństwu zachodniemu bezmyślność. Temu twórcy także teorii ewolucji wstecznej, dehumanizacji ludzi, przypisywana jest fraza z pytaniem, kiedy pojawił się człowiek? Wtedy, kiedy małpa włożyła spodnie.

¹² Standardy edukacji seksualnej w Europie (Standards for Sexuality Education in Europe). Publ.: Federalne Biuro ds. Edukacji Zdrowotnej w Kolonii (BZgA), 2010. Tłum. wyd. Czelej Sp. z o.o., Lublin 2012. https://www.bzga-whocc.de/fileadmin/user_upload/Dokumente/WHO_BzgA_Standards_polnisch.pdf

¹³ Gender Ideology Harms Children. American College of Pediatricians, 2016. <https://www.acpeds.org/the-college-speaks/position-statements/gender-ideology-harms-children?highlight=Gender%20Ideology%20Harms%20>

¹⁴ B. Nowak - małopolska kurator oświaty: „we wszystkich krajach realizacja programów seksualizujących w efekcie spowodowała rozbudzenie seksualne, zwiększyła liczbę ciąż, chorób wenerycznych i spowodowała problemy z określeniem swojej tożsamości płciowej u dzieci”. <https://www.acpeds.org/the-college-speaks/position-statements/gender-ideology-harms-children?highlight=Gender%20Ideology%20Harms%20>

¹⁵ Stanowisko Regionalnej Sekcji Nauki Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” w sprawie potrzeby kontynuowania rewolucyjnych przemian „Solidarności”. Katowice, 12.06.2019 r. Wiadomości KSN nr 5-6/2019.

¹⁶ Obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 6 czerwca 1977 r. - Kodeks karny, z 17.07.2019 r. Druk sejmowy nr MK-020-1286/19.

¹⁷ Dyktatura gender. Pr. zb. Biały Kruk. Kraków, 2014.

Niektóre obserwowane poczynania, jakby potwierdzały jego teorię. Takie myśli nachodzą zwłaszcza, gdy przed kilkunastu laty, uczestnicząc w konferencji naukowej u zachodniego sąsiada, widziało się jak część jej uczestników, po obradach, na plaży, całkowicie pozbawiała się ubioru.

Różne organizacje współtworząc lobby LGBT, które chcą przeprowadzić rewolucję stosunków społecznych oraz „wychować” Polaków, stanowią współczesną V kolumnę, w dużym stopniu finansowaną z zagranicy. Można sądzić, że w Polsce „lewactwo” przegra. Oddziaływanie oparte na kilkudziesięcioletniej neomarksistowskiej ideologii, nie może mierzyć się ze zweryfikowaną wielowiekową praktyką, spuścizną cywilizacji chrześcijańskiej, nierzadko podtrzymywanej najwyższą ofiarą. Społeczeństwo jednak poniesie koszty tej wojny, tak osobowe jak i ogólnospołeczne. Czyńmy wszystko aby one były jak najmniejsze. *Wojciech Pillich*

Wiadomości KSN nr 7-8/2019, s. 20-21

Genderyzm przeminie w hańbie, podobnie jak przeminął komunizm

- Przeciwnik jest ten sam, tylko metody działania są inne. To jest część strategii: poniżanie, upadlanie innych i bluźnierstwo – mówi ks. prof. Dariusz Oko w rozmowie z Łukaszem Żygadło.

Czy w obecnym czasie mamy do czynienia z kolejnym atakiem na Kościół w Polsce? (...)

To nie jest przypadkowe. Wszystkie działania należą do strategii genderystów, dziedziców komunistów. Mamy do czynienia z nową ideologią ateistyczną, która ma na celu podobnie jak komuniści zniszczyć Kościół i wiarę w Pana Boga. Trzeba pamiętać, że genderyści są dziedzicami komunistów. Mają podobne cele. Chcą władzy ateistycznej nad całym światem, a przeszkodą do tego są chrześcijanie, którzy nie chcą poddać się tej ideologii. (...)

I nakierowuje się narrację zwłaszcza na dzieci?

Tak, ponieważ starszych ludzi trudniej jest przekonać, a dzieciom wmawia się wszystko od początku. Chodzi o to, żeby społeczeństwa były zepsute. Aby żyły sprawami zmysłowymi lub fizjologicznymi, pomijając sferę duchową. (...)

Dlaczego?

Na przykład w pochodach genderystów często idą ludzie półnaczy albo przebrani za zwierzęta. Ci ludzie przebierający się za psy lub inne zwierzęta,

dający sobie przypiąć smycz albo łańcuch i na nim się prowadzić, którzy idą na czworaka parę kilometrów, pokazując, że najbardziej cenią seks możliwie podobny do zwierzęcego – czy tacy ludzie mogą siebie szanować? (...)

Warszawska Gazeta, nr 27 (629),

5-11 VII 2019, s. 28

Wybrał Stanisław Waluś

Więcej o ideologii gender na stronach:

<http://www.diecezja.waw.pl/3260>

<http://www.niedlagender.pl/>

<http://www.frona.pl/a/gender-historia-i-polityka,54149.html>

<http://www.diecezja.legnica.pl/documents/237>

Ekumenizm

Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojciec, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał. (J 17, 20-21)

Aby stanowili jedno

Wysiłki zmierzające do zjednoczenia wszystkich wyznawców Chrystusa mają swoje znaczenie nade wszystko religijne.

Wszyscy pragniemy uczynić zadość tej prośbie naszego Mistrza i odkupiciela, jaką skierował do Ojca w przeddzień swej męki i śmierci: „Ojciec Święty, zachowaj ich w Twoim imieniu, które mi dałeś, aby tak jak my stanowili jedno” (J 17, 11). Przypomnijmy, co na ten temat mówi Konstytucja „Gaudium et spes”: „Kiedy Pan Jezus modli się do Ojca, aby «wszyscy byli jedno (...) jako i my jedno jesteśmy» (J 17, 21-22), otwierając przed rozumem ludzkim niedostępne perspektywy, daje znać o pewnym podobieństwie między jednością Osób Boskich a jednością synów Bożych zespolonych w prawdzie i miłości” (nr 24). Ilekroć modlimy się o zjednoczenie chrześcijan, wchodzimy w tę właśnie perspektywę. Wierzymy, że ta perspektywa doskonałej jedności synów Bożych, zjednoczonych w prawdzie i miłości, musi być wytrwale wypracowywana w oparciu o nieustanną i zawsze ufną modlitwę.

Jan Paweł II, Watykan, 21 stycznia 1979 r.

**Jestem katolikiem i Polakiem
- nie kupuję w sklepach w niedzielę**

- staram się kupować polskie towary w polskich sklepach

Prymas Tysiąclecia 1901 – 1981

*Kocham ojczyznę więcej
niż własne serce i wszystko,
co czynię dla Kościoła,
czynię i dla niej.*

Pod powyższym tytułem i znaczkiem ze słowami Prymasa Tysiąclecia będę z Państwem dzielił się zarówno swoimi refleksjami, jak i fragmentami artykułów zaczerpniętych z prasy i Internetu.

Stanisław Waluś

Wierzę w patriotyzm gospodarczy

Polska była państwem czysto teoretycznym i tak samo teoretyczny był biznes państwowych spółek. Na szczęście to się radykalnie zmieniło, odkąd rządzi PiS – mówi Daniel Obajtek, prezes PKN Orlen.

– *Bardzo często mówi Pan o patriotyzmie gospodarczym. Dlaczego to takie ważne?*

– Często mówię o patriotyzmie gospodarczym, bo w niego głęboko wierzę. Mamy otwarte granice, nie możemy blokować napływu usług i towarów z innych państw. Warto jednak zachęcić do kupowania polskich produktów. Po pierwsze dlatego, że są dobrej jakości, po drugie – kupując je, przyczyniamy się do rozwoju polskich firm i naszej gospodarki. (...)

– *Czy w biznesie jest miejsce na wiarę?*

– Oczywiście, że tak. Przecież wartości, które wnosi kultura chrześcijańska, są pożądane w biznesie. Zasady 10 przykazań Bożych sprawdzają się wszędzie, także w biznesie. (...)

– *Co Pana motywuje?*

– Wychowałem się na wsi, w rodzinie wielopokoleniowej, miałem bardzo szczęśliwe dzieciństwo. Przede wszystkim była wśród nas solidarność. Od dziecka nauczyliśmy się odpowiedzialności za innych. (...)

Z Danielem Obajtkiem rozmawiali ks. Jarosław Grabowski i Artur Stelmasiak, Niedziela, nr 40, 6 X 2019, s. 36-39

Nasze Rocznice

Grudzień 2019

605 lat temu (5 grudnia 1414 r.) rozpoczął obrady Sobór w Konstancji, w czasie którego zamknięty został okres schizmy zachodniej.

500 lat temu (11 grudnia 1519 r.) rozpoczęła się ostatnia wojna Polski z zakonem krzyżackim, która zakończyła się w 1525 r. tzw. hołdem pruskim.

185 lat temu (20 grudnia 1834 r.) we Francji w wieku 30 lat zmarł Maurycy Mochnacki, wszechstronnie uzdolniony, historyk, wybitny pianista i krytyk literacki.

185 lat temu (30 grudnia 1834 r.) urodził się ks. Stanisław Brzóska, ostatni dowódca partyzantki w powstaniu styczniowym.

165 lat temu (8 grudnia 1854 r.) Ojciec Święty Pius IX ogłosił dogmat o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny.

80 lat temu (między 21 a 23 grudnia 1939 r.) został zamordowany prezydent Warszawy Stefan Starzyński.

65 lat temu (19 grudnia 1954 r.) zmarł Ludwik Solski, legenda polskiego teatru.

60 lat temu (29 grudnia 1959 r.) w Krakowie zmarł ks. Jan Piwowarczyk, który w marcu 1945 r. na zlecenie ks. abpa Adama Stefana Sapiehy rozpoczął wydawanie *Tygodnika Powszechnego*.

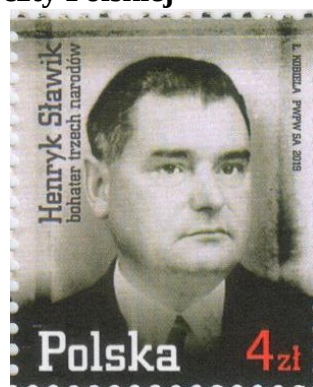
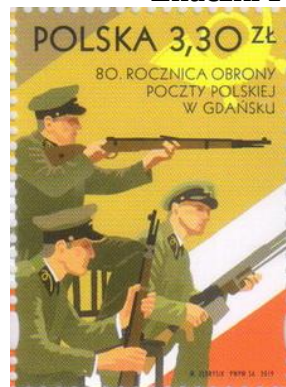
45 lat temu (3 grudnia 1974 r.) w Karagandzie (Kazachstan) zmarł ks. Władysław Bukowiński, ofiarny misjonarz „na zesłaniu”.

40 lat temu (10 grudnia 1979 r.) w Sandomierzu zmarł wybitny teolog, profesor i rektor KUL-u ks. Wincenty Granat.

30 lat temu (29 grudnia 1989 r.) Sejm PRL przywrócił nazwę państwa „Rzeczpospolita Polska” oraz godło: orła w koronie według wzoru z 1927 r.

Wybrała Barbara Kwaśnik

Znaczki Poczty Polskiej

80. ROCZNICA OBRONY POCZTY POLSKIEJ W GDAŃSKU Henryk Sławik bohater trzech narodów

Zmarli w ostatnim czasie

17 marca 2019 r. zmarł Jan Kobylański

Był oddany Polakom

Nie żyje Jan Kobylański, wieloletni prezes Unii Stowarzyszeń i Organizacji Polonijnych Ameryki Łacińskiej. Jan Kobylański urodził się 21 lipca 1923 r. w Równem. Podczas drugiej wojny światowej, w 1943 r., został aresztowany przez Gestapo i trafił na Pawiak. Był więźniem kilku obozów koncentracyjnych: Mauthausen-Gusen, Dachau, Groß-Rosen i Auschwitz-Birkenau. Po wojnie udał się na emigrację. (...)

Jan Kobylański był w niezwykle sposób oddany Polakom żyjącym w Ameryce Południowej. (...)

Rafał Stefaniuk, Nasz Dziennik, nr 75 (6431), 29 III 2019, s. 8

25 marca 2019 r. zmarł Stanisław Dybowski

Zasłużony promotor Chopina

Nie żyje Stanisław Dybowski, znany muzykolog, dziennikarz i krytyk muzyczny. (...) Jako dziennikarz muzyczny komentował Konkursy Chopinowskie. Recenzje i felietony publikował w szeregu czasopism od roku 1970. (...) Stanisław Dybowski napisał kilka książek, m.in. „Słownik pianistów polskich” (2003), „Franciszek Liszt” (1986), „Laureaci Konkursów Chopinowskich” (Warszawa 2005), a także rozpraw dotyczących m.in. pianistów polskich czy twórczości fortepianowej Stanisława Moniuszki. (...) *Zenon Baranowski, Nasz Dziennik, nr 73 (6429), 27 III 2019, s. 2*

2 kwietnia 2019 r. zmarł

Andrzej Trzos-Rastawiecki

Papież – znak sprzeciwu

Jest coś symbolicznego w tym, że 2 kwietnia (a więc w rocznicę odejścia Jana Pawła II) zmarł reżyser Andrzej Trzos-Rastawiecki. W pamięci wielu pozostał jako dokumentalista Karola Wojtyły. W 1979 r. nakręcił „Pielgrzymą” – pierwszy w PRL film zrealizowany poza strukturami państwowymi i opowiadający o pierwszej pielgrzymce papieża do Polski. W 1983 r. powstał jego kolejny dokument – „Credo” – o drugiej pielgrzymce papieskiej. Twórca zmarł, mając 85 lat, a więc w tym samym wieku co jego bohater. (...) *Grzegorz Górny, Sieci, nr 14 (332), 8-14 IV 2019, s.3*

5 kwietnia 2019 r. zmarł Tadeusz Szyma

Tadeusz Szyma nie żyje

Zmarł Tadeusz Szyma, znany reżyser i krytyk filmowy, poeta i wykładowca akademicki. Przez wiele lat członek redakcji „Tygodnika Powszechnego” oraz miesięcznika „Kino”, współpracownik „Niedzieli” od początku jej wznowienia. (...)

Red., Niedziela, nr 15, 14 IV 2019, s. 8

Odważny głosiciel prawdy

W jego życiorysie zebrało się to, co najlepsze – głęboka wiara, maryjna duchowość zrodzona w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej w Częstochowie, gdzie posługiwał jako ministrant, miłość do Ojczyzny i oddanie Polsce. (...)

Tadeusz Szyma został odznaczony Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, Krzyżem Wolności i Solidarności, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz ostatnio Medalem Stulecia Odzyskania Niepodległości, którego już nie zdołał odebrać. Zmarł nagle. (...)

Anna Cichobłazińska, Niedziela, nr 16, 21 IV 2019, s. 46

29 kwietnia 2019 r. zmarła

Hanna Grodzicka-Królak

Spieszmy się kochać...

Pseudonim artystyczny Teresa Boguszewska. Hanię poznałam ponad 30 lat temu na jednej z pierwszych mszy św. za ojczyznę odprawianych przez ks. Jerzego Popiełuszkę. (...)

„Terenia” pisała dla księdza i o księdzu. Pisała dla Ojca Świętego Jana Pawła II i o ważnych osobach z ówczesnego życia – o płk. Ryszardzie Kuklińskim i Annie Walentynowicz. (...)

Napisała cykl wierszy o największej współczesnej tragedii narodu polskiego – katastrofie smoleńskiej. Na mszy rocznicowej za 96 ofiar lotu do Katynia recytowałam poezję Hani. (...)

Katarzyna Łaniewska, Sieci, nr 21 (339), 27 V – 2 VI 2019, s. 127

9 maja 2019 r. zmarł Leon Stobiecki

Zmarł Leon Stobiecki

(...) Miał 86 lat. Był pierwszym przewodniczącym KZ Solidarności w Stoczni Marynarki Wojennej i pierwszym przewodniczącym Krajowej Sekcji Pracowników Cywilnych Ministerstwa Obrony narodowej NSZZ Solidarność. (...) W 2015 był odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności.

M.K., Tygodnik Solidarność, nr 21 (1586), 24 V 2019, s. 53

19 maja zmarł bp Jan Bagiński

Zmarł bp Jan Bagiński

W niedzielę, 19 maja, wieczorem, zmarł bp Jan Bagiński, emerytowany biskup pomocniczy diecezji opolskiej. Ksiądz biskup Jan Bagiński miał 86 lat. (...)

KG, BP KEP, Nasz Dziennik, nr 116 (6472), 21 V 2019, s. 12

21 maja 2019 r. zmarł Rostaw Szaybo

Odszedł geniusz okładek płytowych i plakatów Żegnamy Rostawa Szaybo – wybitnego grafika, międzynarodowej sławy autora okładek płytowych dla muzyków takich jak: Krzysztof Komeda, Elton John, Carlos Santana, Leonard Cohen, Janis Joplin, zespołów Judas Priest i The Clash. (...)

W Anglii pracował też dla teatru, był cenionym wykładowcą uczelni artystycznych, gwiazdorem bohemy. W latach 90. Wrócił do kraju, do 2015 r. prowadził pracownię na warszawskiej ASP. (...)

Adam Ciesielski, Sieci, nr 21 (339), 27 V – 2 VI 2019, s. 79

21 maja 2019 r. zmarł Andrzej Barczak

Zmarł prof. Andrzej Barczak

Prof. Andrzej Barczak, znany ekonomista, zmarł we wtorek 21 maja – poinformował Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Właśnie z Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach ten uczony był związany przez całe dorosłe życie – najpierw tutaj studiował, a później wykładał. Był profesorem nauk ekonomicznych, wybitnym ekonometrykiem i statystykiem, społecznikiem i publicystą.

Miał dar mówienia o sprawach ekonomii w sposób pasjonujący. Korzystali z tego dziennikarze – także z „Gościa” – często prosząc go o skomentowanie tego, co dzieje się w gospodarce na świecie, w Polsce i na Śląsku.

Zdecydowanie popierał m.in. ograniczenie niedzielnego handlu. „W niedziele powinno być zamknięte wszystko, za wyjątkiem stacji benzynowych” – mówił 1,5 roku temu PAP. „Twierdzenia, że gospodarka na tym straci, uważam za zawracanie głowy. Przecież gospodarka niemiecka, francuska, austriacka nic nie traci. Życie codzienne w tamtych krajach jest ustabilizowane – wiadomo, że w niedziele wszystko jest pozamykane, za wyjątkiem miejsc turystycznych” – przekonywał. (...)

Przemysław Kucharczak

<https://katowice.gosc.pl/doc/5581077.Zmarl-prof-Andrzej-Barczak>

2 czerwca zmarł Maciej Parowski

Pamięć nie umiera

Miesiąc temu umarł Maciej Parowski, legenda polskiej literatury fantastycznej, wieloletni redaktor miesięcznika „Fantastyka”, wychowawca pokoleń pisarzy, popularyzator literatury. (...)

Jacek Piekara, Warszawska Gazeta, nr 27 (692), 5-11 VII 2019, s. 43

7 czerwca zmarł Ryszard Bugajski

Zmarł twórca „Generała Nila”

Zmarł wybitny reżyser filmowy Ryszard Bugajski. Artysta zyskał rozgłos dzięki zrealizowanemu w 1982 r. i zatrzymanemu przez cenzurę „Przesłuchaniu”. Film przez lata krążył w obiegu nieoficjalnym na kasetach VHS, a jego premiera odbyła się dopiero w 1989 roku. (...)

W 2009 r. nakręcił „Generała Nila” o gen. Emilu Fildorfie, dowódcy Kedywu Komendy Głównej Armii Krajowej, który po wojnie został stracony przez komunistów. (...)

Ostatnim filmem reżysera była „Zaćma” z 2016 roku. Jego bohaterka była Julia Brystygierowa. (...)

Edward Kabierz, Gość Niedzielny, nr 24, rok XCVI, 16 VI 2019, s. 10

Odszedł Ryszard Bugajski

Łukasz Adamski, Sieci, nr 24 (342) 17-23 VI 2019, s. 66-67

Była w nim przekora

Piotr Zaręba, Sieci, nr 25 (343) 24-30 VI 2019, s. 77

17 czerwca zmarł Zbigniew Nowka

Żegnaj, generale

W kościele pw. Świętych Braci Męczenników w Bydgoszczy pożegnano generała brygady Zbigniewa Nowka, który zmarł nagle 17 czerwca, krótko przed 60. Rocznicą swych urodzin.

Pochodził z Bydgoszczy, studiował w Toruniu. Od młodości zaangażowany był w działalność antykomunistyczną, m.in. w NSZ i podziemnym ruchu wydawniczym. (...) Jego dokonania wysoko ocenił premier Jerzy Buzek, który mianował go w 1998 r. szefem całego Urzędu Ochrony Państwa. Wśród jego sukcesów należy przypomnieć trzy: doprowadził do wydalenia 12 oficerów rosyjskiego wywiadu pracujących pod dyplomatycznym przykryciem w naszym kraju, skutecznie zwalczał międzynarodowy handel narkotykami, miał ważny udział w powstaniu Instytutu Pamięci Narodowej. (...) Nowka wysoko cenił prezydent Lech Kaczyński, który zdecydował o jego powołaniu w 2005 r. na szefa Agencji Wywiadu i awansował go na stopień generała brygady. Kiedy premier Tusk odwołał go z funkcji szefa wywiadu, pracował w prezydenckim Biurze Bezpieczeństwa Narodowego jako zastępca szefa. (...)

Andrzej Grajewski, Gość Niedzielny, nr 26, rok XCVI, 30 VI 2019, s. 11

28 czerwca 2019 r. zmarł Winicjusz Gurecki

Zmarł Winicjusz Gurecki

28 czerwca 2019 w wieku 80 lat zmarł w Mississauga (Ontario, Kanada) Winicjusz (Wojtek) Gurecki, który od 2017 walczył z rakiem płuc. Winicjusz Gurecki – wielki patriota, działacz „S”, więzień stanu wojennego, był od października 1986 Delegatem Regionu Pomorskiego Solidarności na Kanadę (organizował zbiórki, wysyłał pieniądze). (...)

Dariusz Witold Kulczyński, Tygodnik Solidarność, nr 28 (1593), 12 VII 2019, s. 7

1 lipca 2019 r. zmarł Bogusław Schaeffer

Odszedł nestor awangardy

Świat kultury stracił Bogusława Schaeffera. Polski kompozytor, muzykolog, dramaturg, grafik, filozof zmarł 1 lipca w wieku 90 lat.

Z urodzenia lwowianin, kilka lat młodości spędził na sowieckim zesłaniu w Kazachstanie. (...)

Adam Ciesielski, Sieci, nr 27 (345), 8-14 VII 2019, s.56

15 sierpnia 2019 r. zmarła Teresa Brodzka

W wieku 80 lat 15 sierpnia 2019 r. odeszła Teresa Brodzka, przedstawicielka Komitetu Helsińskiego na Region Śląsko-Dąbrowski, autorka listy osób represjonowanych w województwie katowickim, odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Uroczystość pogrzebowa odbędzie się 22 sierpnia o godz. 13.00 na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

W latach 1970-1977 nauczyciel akademicki na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, w 1977 zwolniona „z uwagi na niezadowolające postępy w pracy ideowo-wychowawczej oraz brak nadziei na ich poprawę”, 1978-1980 zatrudniona w Zakładzie Wychowawczym i Domu Dziecka nr 1 w Gliwicach, 1980-1984 w ZOZ w Zabrze.

Od września 1980 r. objęła funkcję przewodniczącej Komitetu Założycielskiego w ZOZ.

Po wybuchu stanu wojennego była internowana kolejno w Lublińcu, Darłównu i Gołdapi, wypuszczono ją w lipcu 1982 r.

W latach 1982-1984 z własnej inicjatywy prowadziła ewidencję represjonowanych w Regionie Śląsko-Dąbrowskim, w okresie 1984-1985 przekazywała rodzinom pomoc finansową z funduszu śląskiej RKW, w latach 1984-1989 była przedstawicielką Komitetu Helsińskiego na Region Śląsko-Dąbrowski; w sierpniu 1988 r. członkiem sztabu wspomagającego strajki, znajdującego się w kościele NMP Matki Kościoła w Jastrzębiu-Zdroju.

Na podstawie materiałów IPN i Encyklopedii Solidarność, S, Tygodnik Solidarność, nr 35 (1600), 30 VIII 2019, s. 63

21 sierpnia 2019 r. zmarł o. Andrzej Górski

Zmarł o. Jan Górski

W wyniku choroby 21 sierpnia w szpitalu w Gliwicach zmarł o. Andrzej Górski, jezuita, który ostatnio pracował w parafii Matki Bożej Kochawińskiej na osiedlu Kopernika w Gliwicach. (...) Całym sercem oddany Domowemu Kościołowi i Apostolstwu modlitwy, które miał w swojej parafialnej misji. (...)

Posługiwał we Wrocławiu i Kłodzku, był prefektem (przełożonym scholastyków) w kolegium krakowskim. Przez trzy lata był spowiednikiem w sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. (...)

kc, Gość Niedzielny, nr 35, rok XCVI, 1 IX 2019, Gość Gliwicki, s. II

12 września 2019 r. zmarł Janusz Bargiel

Zmarł Janusz Bargiel

Janusz Bargiel w 1981 r. pracował w podbeskidzkim Zarządzie Regionu NSZZ „Solidarność” jako prawnik, wówczas był też redaktorem pisma Wszechnicy Związkowej pt. „Moim Zdaniem”. Po wprowadzeniu stanu wojennego był najdłużej internowanym działaczem związkowym z Podbeskidzia – zatrzymany 13 grudnia 1981 r. przebywał w ośrodkach odosobnienia w Jastrzębiu-Szerokiej, Nowym Łupkowie, Rzeszowie i Kielcach. Zwolniony z internowania został 23 grudnia 1982 r. (...) W styczniu 2017 roku prezes IPN Jarosław Szarek odznaczył Janusza Bargała Krzyżem Wolności i Solidarności, przyznany mu przez prezydenta RP Andrzeja Dudę. (...) Jego biogram został opublikowany w trzecim tomie „Encyklopedii Solidarności”. (...)

„Solidarność Podbeskidzia”, nr 9 (452), 17 IX 2019, s. 1, comiesięczny dodatek związkowy do „Gazety Beskidzkiej”

Niezapomniany

(...) Tam zostawiłem mu paczkę ok. 250 sztuk „Solidarności Podbeskidzia”. Po południu w jego mieszkaniu w Wilkowicach bezpieczeństwa przeprowadziła rewizję. Paczkę z biuletynami znaleziono, Janusza aresztowano. W czasie przesłuchania usłyszał, że zostanie zwolniony, jeśli wskaże osobę, która przyniosła mu „bibułę”. Nie wydał mnie, a za kolportaż prasy związkowej przesiedział rok w więzieniu. Nigdy mu tego nie zapomniałem. (...)

Andrzej Grajewski, Gość Niedzielny, nr 39, rok XCVI, 29 IX 2019, Gość Bielsko-Żywiecki, s. V

19 września 2019 r. zmarł o. Hubert Czuma
Zmarł o. Hubert Czuma

W wieku 88 lat zmarł o. Hubert Czuma SJ – wychowawca młodzieży, duszpasterz ludzi pracy i kapelan Solidarności. (...) W latach 1963-1971 był duszpasterzem akademickim diecezji lubelskiej. W czerwcu 1970 r. został oskarżony o przynależność do niepodległościowej organizacji „Ruch”. Pół roku spędził w warszawskim więzieniu na Rakowieckiej. (...) Przez wiele lat prowadził audycje dla młodzieży w Radiu Plus Radom. (...)

Szymon Babuchowski, Gość Niedzielny, nr 39, rok XCVI, 29 IX 2019, s. 7

Fanatyk przejmujący się kapłaństwem
Jakub Jałowiczor, Gość Niedzielny, nr 40, rok XCVI, 6 X 2019, s. 34-35

Zmarł o. Hubert Czuma SJ – wielki przyjaciel
NSZZ „Solidarność” Ziemi Radomskiej
Tygodnik Solidarność, nr 41 (1606), 11 X 2019, s. 21

**Intencje powierzone Apostolstwu Modlitwy
przez Papieża Franciszka na rok 2019**

Listopad: Powszechna: Aby na Bliskim Wschodzie, gdzie różne wspólnoty religijne dzielą tę samą przestrzeń życiową, zrodził się duch dialogu, spotkania i pojednania.

Grudzień: Powszechna: Aby każdy kraj postanowił podjąć konieczne kroki, by jego priorytetem stała się przyszłość ludzi młodych, zwłaszcza tych, którzy cierpią.

Krucjata Różańcowa za Ojczyznę

Codziennie przynajmniej jedna dziesiątka różańca, więcej informacji na stronie:

<http://krucjatarozancowazaojczyzne.pl>

Dyżury Zarządu Komitetu PiS w Katowicach

Czwartek w godz. 16.00 – 18.00. 40-006 Katowice, ul. Warszawska 6/305. Wśród dyżurujących są: Piotr Pietrasz i Rajmund Rał – członkowie KIK w Katowicach.

**Sekcja Wiedzy Religijnej – Krąg Biblijny
zaprasza**

W siedzibie KIK w Katowicach raz w miesiącu, w drugą środę, odbywają się interesujące spotkania. Od godz. 17.00 nasz kapelan ks. prof. dr hab. Józef Kozyra, biblista, odpowiada na

różne pytania związane z wiarą, religią i Kościołem. O godz. 18.00 pochylamy się nad Pismem Świętym. Szczegółowe informacje podawane są w miesięcznym programie.

Sekcja Nauka-Wiara

Spotkania odbywają się w trzecią środę miesiąca o godz. 18 w sali O.O. Oblatów, Katowice-Koszutka, ul. Misjonarzy Oblatów MN 12 (wejście od podwórza, parter). Szczegółowe informacje podawane są w miesięcznym programie.

**1% podatku na rzecz KIK w Katowicach
dla wsparcia chrześcijańskiej kultury**

W 2020 roku będzie można przekazywać dla KIK w Katowicach 1% należnego podatku za 2019 rok na cele statutowe KIK w Katowicach.

Można przekazać dar dla KIK w Katowicach

Dziękujemy osobom, które przekazały darowiznę na cele statutowe Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach w 2018 roku.

Będziemy wdzięczni za przekazanie darowizn w bieżącym roku na cele statutowe Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach. Darowizny te będą mogły zostać odliczone w przyszłym roku w zeznaniu podatkowym za rok 2019 do 30 kwietnia 2020 r.”

Msze św. pierwszopiątkowe

Godz. 19.00 w Kościele Akademickim (krypta katedry Chrystusa Króla w Katowicach) wspólne z Duszpasterstwem Akademickim.

Dyżury w siedzibie KIK

W piątki od godz. 17.00 do 18.00. Prezes – pierwszy piątek miesiąca.

Składki: Od osoby pracującej 5 zł miesięcznie, co daje 60 zł na rok, od osoby niepracującej – 3 zł, co daje 36 zł na rok, wpisowe – 10 zł. O ile to jest możliwe, składki prosimy wpłacać przewodniczącemu sekcji. Można też wpłacać naszemu skarbnikowi Małgorzacie Piechoczek na posiedzeniach Zarządu w czwartki o 16.45 – 12.09, 10.10, 14.11 i 12.12 lub na konto KIK w Katowicach: Klub Inteligencji Katolickiej w Katowicach Plac ks. Emila Szramka 2, 40-014 Katowice, konto ING Bank Śląski Katowice 32 1050 1214 1000 0090 3030 8622

Biblioteka KIK

Czynna w godzinach dyżurów. Zapraszamy.

Informacja o KIK w Internecie:

<http://www.kik.katowice.opoka.org.pl>

E-mail: kikkt@katowice.opoka.org.pl

PIĘKNO STWORZENIA / 7 /

*Cykl reportaży z miejsc, które zachwycają
a człowiek odczuwa Bożą obecność.*

Egzotyczny archipelag Galapagos

Z lotniska Guayaquil w Ekwadorze startujemy przy ładnej pogodzie. Zmierzamy na zachód do odległego o 1000 km archipelagu Galapagos. Nad Pacyfikiem pojawiają się chmury wśród których dostrzegamy skałę **Leon Dormigo**, a za nią białe fale rozbijające się o porośnięte niską roślinnością wybrzeże wyspy **San Cristobal**. Na lotnisku w Puerto Baquerizo Moreno wita nas silny wiatr. Jedziemy do *Galapaguera de Cerro Colorado*, gdzie obserwujemy wielkie żółwie, jaszczurki, przedrzeźniacze i zięby Darwina.

Uwagę moją przykuł owoc leżący przy ścieżce, wyglądający jak jabłko. Podniosłem go i pokazałem przewodnikowi, a on kazał mi go natychmiast wyrzucić, gdyż należał do manchineel – najbardziej trującego drzewa na świecie.

Archipelag Galapagos jest pochodzenia wulkanicznego i składa się z 13 większych wysp oraz ponad 100 wysepek i skał. Najstarsze z nich wynurzyły się z oceanu kilka – kilkanaście mln lat temu. Galapagos znany jest z filmów przyrodniczych pokazujących unikatową przyrodę.

W porcie rozdzielamy się do dwóch łodzi. Na wyspę **Santa Cruz** płyniemy tylko z podręcznym bagażem, a nasze walizki płyną osobno. Po

2 godzinach, o zachodzie słońca, dopływamy do Puerto Ayora.

Po kolacji idziemy na mszę św. do kościoła św. Franciszka.

Wikariat Apostolski Kościoła rzymskokatolickiego na Galapagos podlega bezpośrednio Stolicy Apostolskiej, a posługę sprawują ojcowie Franciszkanie. Katedra Niepokalanego Poczęcia NMP jest na wyspie San Cristobal. Wikariat obejmuje 11 parafii.

Następnego dnia płyniemy do Puerto Velasco Ibarra na wyspie **Floreana**. Dopływając, widzimy kościół Panny Marii. Na skalistym brzegu wygrzewają się liczne iguany (legwany) lądowe i morskie oraz uchatki, a po skałach chodzą kraby.

Przy drodze do wąwozu lawowego jest mały cmentarz. Spotykamy żółwia, po skorupie którego spaceruje endemiczny ślimak bulimulid.

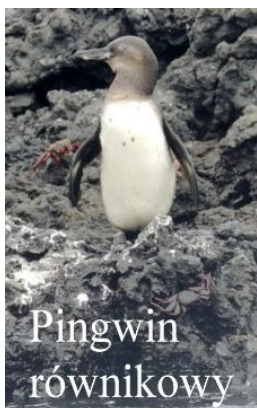

Naszą uwagę przykuwają „brodate” drzewa porośnięte porostami żyjące z nimi w symbiozie. Porosty wychwytyją z chmur wilgoć, a drzewo dostarcza im substancji pokarmowych. Jeszcze wizyta na Czarnej Plaży utworzonej przez piasek powstały z erozji wulkanicznych skał i wracamy na wyspę **Santa Cruz**. Jest sobota wieczór. Oglądamy występy zespołów tanecznych prezentujących tańce latynoamerykańskie.

Większość mieszkańców Ekwadoru i Galapagos to metysi. Nigdy ten archipelag nie był zasiedlony przez Indian. Dlatego indiańska dziewczyna, o której śpiewała Sława Przybylska w piosence „Galapagos”, znalazła się tam raczej przez przypadek.

Zapytałem miejscowego przewodnika, jakie są konieczne wymagania, aby zostać przewodnikiem po Galapagos. Odparł, że trzeba mieć wyższe wykształcenie i urodzić się na Galapagos.

Przed nami **Isabela** – największa wyspa archipelagu z czynnym wulkanem Wolf o wysokości 1707 m n.p.m. Na skałach widzimy czaple, iguany, kraby, głuptaki niebieskonogie i pingwiny, który przywędrowały z prądem Humboldta aż z Antarktydy. Płyniemy

na mały archipelag **Tintoreras**, gdzie podglądamy rekiny – żarłaczce białopłetwe odpoczywające w morskich rozpadlinach, jaszczurki lawowe, iguany, uchatki, głuptaki niebieskonogie, pelikany inne ptaki.

Wracamy na Isabelę do Puerto Willamil. Na jeziorze spotykamy różowe flamingi i kaczki.

Uchatka odpoczywa na ławce.

Jeszcze rzut oka na hodowlę gigantycznych żółwi i czas wracać na Santa Cruz, która ma okrągły kształt, gdyż powstała wskutek lawy wylewającej się z centrum wyspy we wszystkich kierunkach.

W środkowej części wyspy **Santa Cruz** szosa prowadzi nas przez las skałezji, endemicznych drzew i krzewów, doskonale przystosowanych do trudnych warunków na Galapagos. Lasy skałezji są siedliskiem wielu gatunków roślin i zwierząt. Szosa przecina dwa potężne tunele lawowe o średnicy ok. 100 m z zawalonymi stropami.

Płyniemy na wyspę **Baltra**. Z łodzi widzimy brzeg wyspy Santa Cruz porośnięty zieloną roślinnością, nad którą góruje las bezlistnych drzew. Wszak w lipcu na Galapagos jest pora sucha. W czasie II Wojny Światowej na wyspie Baltra była baza wojenna USA dla ochrony Kanału Panamskiego. Po bazie pozostało lotnisko skąd odlecieliśmy do Guayaquil w Ekwadorze.

Tekst i zdjęcia Antoni Winiarski na podstawie pielgrzymki KIK w 2014 r.

<http://www.kik.katowice.opoka.org.pl/old/pieekw1.html>

Redagują: Barbara Kwaśnik, Jan Świtkowski, Stanisław Waluś (32-2381797, s.walus@data.pl).

Korekta: Antoni Winiarski.

Adres pocztowy: Klub Inteligencji Katolickiej w Katowicach, 40-954 Katowice 2, skr. poczt. 376. Nakład: 290 egz.